2025/1340

9.7.2025

SKLEP SVETA (SZVP) 2025/1340

z dne 8. julija 2025

o ukrepu pomoči v okviru Evropskega mirovnega instrumenta za podporo oboroženim silam Zelenortskih otokov

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti členov 28(1) in 41(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) S Sklepom Sveta (SZVP) 2021/509 ([1]) je bil vzpostavljen Evropski mirovni instrument (v nadaljnjem besedilu: Instrument), s katerim države članice v okviru skupne zunanje in varnostne politike financirajo ukrepe Unije za ohranjanje miru, preprečevanje konfliktov in krepitev mednarodne varnosti na podlagi člena 21(2), točka (c), Pogodbe. Na podlagi člena 1(2) Sklepa (SZVP) 2021/509 se Instrument namreč uporablja za financiranje ukrepov pomoči, kot so ukrepi za krepitev zmogljivosti tretjih držav ter regionalnih in mednarodnih organizacij na vojaškem in obrambnem področju.

(2) Morja ob zahodni Afriki so še vedno zahtevno okolje s številnimi izzivi, kot so piratstvo, oboroženi ropi na morju, ugrabitve pomorščakov, nezakoniti, neprijavljeni in neregulirani ribolov, tihotapljenje drog in orožja ter trgovina z njimi, pa tudi mednarodni organizirani kriminal, ki za pomorsko varnost predstavljajo grožnjo, ki se samo še stopnjuje. To vpliva na pravico do plovbe, s tem pa ogroža pomembne trgovske poti, trajnostni razvoj celotnega območja in gospodarsko preživetje prebivalstva ter privede do poslabšanja okolja in zmanjšanja biotske raznovrstnosti.

(3) Zelenortski otoki so še vedno posebej izpostavljeni različnim grožnjam, vključno s pomorskim piratstvom, terorizmom, trgovino s prepovedanimi drogami, trgovino z ljudmi, kibernetsko kriminaliteto ter nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom, in sicer zaradi svoje obsežne izključne ekonomske cone in svoje geostrateške lege na stičišču plovnih poti v Atlantiku, ki povezujejo Afriko z Evropo in Amerikama. Krepitev oboroženih sil Zelenortskih otokov je pomemben element za omogočanje in podpiranje prizadevanj za pomorsko varnost na Zelenortskih otokih ter v regijah Atlantskega oceana in Gvinejskega zaliva.

(4) Na trinajstem ministrskem srečanju v okviru posebnega partnerstva med Evropsko unijo in Zelenortskimi otoki, ki je potekalo 31. januarja 2025 v Bruslju, sta partnerici ponovno potrdili, da bosta krepili medsebojno sodelovanje v okviru varnostnega in stabilnostnega stebra, da bi opredelili okrepljen koncept varnosti v skladu s celostnim pristopom Unije.

(5) Visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko je 10. marca 2025 prejel prošnjo Zelenortskih otokov, naj Unija pomaga oboroženim silam Zelenortskih otokov pri nabavi ključne opreme in zagotovitvi storitev za krepitev zmogljivosti obalne straže Zelenortskih otokov.

(6) Ukrepi pomoči se morajo izvajati ob upoštevanju načel in zahtev iz Sklepa (SZVP) 2021/509, zlasti skladno s Skupnim stališčem Sveta 2008/944/SZVP ([2]), ter v skladu s pravili za izvrševanje prihodkov in odhodkov, ki se financirajo v okviru Instrumenta.

(7) Svet vnovič potrjuje, da je odločen varovati, spodbujati in uresničevati človekove pravice, temeljne svoboščine in demokratična načela ter krepiti pravno državo in dobro upravljanje v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov, Splošno deklaracijo o človekovih pravicah in mednarodnim pravom, zlasti mednarodnim pravom človekovih pravic in mednarodnim humanitarnim pravom –

([1]) Sklep Sveta (SZVP) 2021/509 z dne 22. marca 2021 o vzpostavitvi Evropskega mirovnega instrumenta in razveljavitvi Sklepa (SZVP) 2015/528 (UL L 102, 24.3.2021, str. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

([2]) Skupno stališče Sveta 2008/944/SZVP z dne 8. decembra 2008, ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme (UL L 335, 13.12.2008, str. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Vzpostavitev, cilji, področje uporabe in trajanje

1. Vzpostavi se ukrep pomoči Zelenortskim otokom (v nadaljnjem besedilu: upravičenka), ki se financira v okviru Evropskega mirovnega instrumenta (v nadaljnjem besedilu: Instrument) (v nadaljnjem besedilu: ukrep pomoči).

2. Cilji ukrepa pomoči so naslednji:

(a) krepitev sodelovanja na področju varnosti in obrambe med Unijo in Zelenortskimi otoki;

(b) prispevek h krepitvi splošnih varnostnih in obrambnih zmogljivosti oboroženih sil Zelenortskih otokov za zaščito suverenosti te države na morju in izboljšanje regionalne pomorske varnosti ter s tem boljše zaščite pomorskih plovil in virov, obalnega prebivalstva in njegove možnosti preživljanja, ter

(c) krepitev potenciala Zelenortskih otokov v zvezi s sodelovanjem te države v operacijah skupne varnostne in obrambne politike Unije ter njenim prispevanjem k skupnim ukrepom v okviru yaoundéjske strukture.

3. Za doseganje ciljev iz odstavka 2 se z ukrepom pomoči financirajo naslednji tipi opreme, ki niso zasnovani za uporabo smrtonosne sile, in naslednje dobave in storitve:

(a) oceansko patruljno plovilo in

(b) tečaji usposabljanja na področju tehnik pilotiranja in/ali vzdrževanja zrakoplovov.

Z ukrepom pomoči se financirajo tudi s tem povezano blago in storitve, po potrebi vključno s tehničnim usposabljanjem.

4. Ukrep pomoči traja 48 mesecev od datuma sprejetja tega sklepa.

Člen 2

Finančna ureditev

1. Referenčni finančni znesek za kritje odhodkov, povezanih z ukrepom pomoči, znaša 12 000 000 EUR.

2. Vsi odhodki se upravljajo v skladu s Sklepom (SZVP) 2021/509 ter skladno s pravili za izvrševanje prihodkov in odhodkov, ki se financirajo v okviru Instrumenta.

Člen 3

Dogovori z upravičenko

1. Visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) z upravičenko sklene potrebne dogovore, da zagotovi, da ta izpolnjuje zahteve in pogoje, določene v tem sklepu, kar je pogoj za zagotavljanje podpore v okviru ukrepa pomoči.

2. Dogovori iz odstavka 1 vključujejo določbe, ki upravičenko zavezujejo, da zagotovi:

(a) da enote oboroženih sil Zelenortskih otokov, ki prejemajo podporo v okviru ukrepa pomoči, spoštujejo ustrezno mednarodno pravo, predvsem mednarodno pravo o človekovih pravicah in mednarodno humanitarno pravo;

(b) da se vsa sredstva, zagotovljena v okviru ukrepa pomoči, pravilno in učinkovito uporabljajo za namene, za katere so bila zagotovljena;

(c) da se ustrezno vzdržujejo vsa sredstva, zagotovljena v okviru ukrepa pomoči, da se tako med življenjskim ciklom sredstev zagotovita njihova uporabnost in operativna razpoložljivost;

(d) da se sredstva, zagotovljena v okviru ukrepa pomoči, ne izgubijo ali prenesejo na osebe ali subjekte, ki niso opredeljeni v navedenih dogovorih.

3. Dogovori iz odstavka 1 vključujejo določbe o začasni ustavitvi in prenehanju podpore v okviru ukrepa pomoči, če se ugotovi, da upravičenka krši obveznosti iz odstavka 2.

Člen 4

Izvajanje

1. Visoki predstavnik je odgovoren za zagotavljanje, da se ta sklep izvaja v skladu s Sklepom (SZVP) 2021/509 ter skladno s pravili za izvrševanje prihodkov in odhodkov, ki se financirajo v okviru Instrumenta, ter z integriranim metodološkim okvirom za ocenjevanje in opredelitev potrebnih ukrepov in kontrol za ukrepe pomoči v okviru Instrumenta.

2. Dejavnosti iz člena 1(3) tega sklepa izvaja ministrstvo za nacionalno obrambo Portugalske republike.

Člen 5

Spremljanje, nadzor in ocenjevanje

1. Visoki predstavnik spremlja, ali upravičenka izpolnjuje obveznosti iz člena 3. S tem spremljanjem se zagotavlja seznanjenost z okoliščinami in tveganjem kršitev obveznosti iz člena 3, ter prispeva k preprečevanju takih kršitev, tudi kršitev mednarodnega prava o človekovih pravicah in mednarodnega humanitarnega prava s strani enot oboroženih sil Zelenortskih otokov, ki prejemajo podporo v okviru ukrepa pomoči.

2. Kontrola opreme in blaga po odpremi se organizira na naslednji način:

(a) preverjanje dostave, pri čemer sile končnega uporabnika po prenosu lastništva podpišejo potrdila Instrumenta o dostavi;

(b) poročanje, pri čemer upravičenka letno poroča o dejavnostih, izvedenih z opremo, blagom in storitvami, zagotovljenimi v okviru ukrepa pomoči, in o popisu označenega blaga, dokler Politični in varnostni odbor (PVO) ne oceni, da tako poročanje ni več potrebno;

(c) obiski na terenu, pri čemer upravičenka visokemu predstavniku in revizorjem Instrumenta omogoči, da se na zahtevo izvedejo pregledi na kraju samem in revizije Instrumenta.

3. Visoki predstavnik po zaključku ukrepa pomoči opravi končno ocenjevanje, da oceni, ali je ukrep pomoči prispeval k doseganju ciljev iz člena 1(2).

Člen 6

Poročanje

V obdobju izvajanja visoki predstavnik PVO predloži šestmesečna poročila o izvajanju ukrepa pomoči v skladu s členom 63 Sklepa (SZVP) 2021/509. Upravitelj za ukrepe pomoči redno obvešča Odbor Instrumenta, ustanovljen s Sklepom (SZVP) 2021/509, o izvrševanju prihodkov in odhodkov v skladu s členom 38 navedenega sklepa, tudi z obveščanjem o udeleženih dobaviteljih in podizvajalcih.

Člen 7

Začasna ustavitev in prenehanje

1. PVO lahko v skladu s členom 64 Sklepa (SZVP) 2021/509 odloči, da se v celoti ali delno začasno ustavi izvajanje ukrepa pomoči.

2. PVO lahko priporoči, naj Svet odloči, da ukrep pomoči preneha.

Člen 8

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju, 8. julija 2025

Za Svet

predsednica

S. LOSE